

Sansürcülüğe ödün yok

İşçi Kültür Derneği Genel başkanı ve TIP İstanbul Senato adayı Yılmaz Onay Sanat Sevenler Derneği jürisinden istifa etti

Geçtiğimiz günlerde sinema sanatına uygulanan amansız sansürün yanında tiyatro eserleri üzerinde bir baskı aracı olarak kullanılması ve bunun da Brecht Kabare üzerinde somutlanması üzerine İşçi Kültür Derneği Genel Başkanı Yılmaz Onay Sanat Sevenler Derneği tarafından her yıl verilen tiyatro ödülleri jürisinden istifa etti. Onay yaptığı bir açıklamaya ile de değerlendirmeye jürisinden istifa nedenlerini açıkladı. Onay'ın açıklaması şöyle:

"Bilindiği gibi, her çeşit dernek çalışmalarını çerçevesinde tiyatro çalışanlarına da esasen uzun süredir konmuş bulunan önceden izin şartına—yani fiili sansüre—ek olarak, yakın süre içinde sinema sanatına uygulanan yeni sansür tüzüğüne paralel görüntüde profesyonel tiyatrolara da önceden metin kontrolü, sansür ve yasaklama uygulamaları başlatılmış bulunuyor.

"Öte yanda, değerli jürinin ele alması söz konusu olan tiyatro ve ürünleri meydana getiren sanatçıların büyük çoğunluğunu kapsayan kuruluşların da içinde bulunduğu 12 kültür sanat örgütü, 17.9.1979 günü kamuoyuna, DİSK'in ve İstanbul Barosu'nun da desteklediği önemli ve kapsamlı bir açıklama yapmışlar ve kültür sanat alanını kurutmaya yönelik tehlikeli tırmanışa karşı eylemlerini birleştirerek demokratik mücadele vereceklerini kararlılıkla duyurmuşlardır.

"Değerli jürinin, ülkemizdeki bu çok belirleyici noktada başlatılan çalışmalarında, artık kamuoyuna mal olmuş böylesine somut bir niteliksel aşamanın, yani hayata geçirdiğinde dönüm noktası sayılabilecek örgütlü birleşik mücadele kararlılığının dışına düşmesi ya da gerisinde kalması, kanımca, değerlendireceği sanat çabaları ve sanatçıları açısından da aykırı olacaktır.

SEN BİR YOLDAŞTIN

Sen bir yoldaştın Sosyalizmin bayrağını elinden bırakmadan yaşadın

Faşizm kanlı ayaklarıyla
kara bir yılın gibi
tırmanmak isterken
Çukurova'nın bereketli topraklarına
Sen yürek dolu bir insan
Sen vardın.
Kara bulutlar gibi
karanlıklar inerken
Torosların karlı tepelerinden
Sen Güneyin aydınlık insanı
Sen vardın.
İhanetin tezgahları kurulurken
işçi ve emekçilerin üstüne
Ve tuzağın arkasına "SA" lar eklenirken
Sen Güneyin zincir koparan adamı
Sen vardın.
Sen korkmadın
sen kaçmadın
sen sapmadın
Sen yürek dolu bir çanak gibi
yaşadın kızgın sıcağında
memeleketimin.
Seni vurdular
kara bir leke gibi
ihaneti alınlarına kazıtarak
kara küppeli köpeklerin

Üstüne üstüne
Feleşine feleşine
Varsın yansın
anasına yandığının
gelecek günlerin güzel dünyası
Varsın faşistlerin kurşunları yağsın
üstüne üstüne
Varsın birleşsin bütün karanlıklar
Sen vardın ya.
Sen yoldaşım
Sen kardaşım
Sen kavga arkadaşım
Sen geleceğin aydın bayrağı
Sen yaşayan isim
Sen yoldaş
Sen Can
Sen vardın ya.
Sen bir yoldaştın
Bir destan gibi
yazmakla bitmeyecek
bir isim bıraktın.
Sen bir yoldaştın
Sosyalizm bayrağını
mezar taşına astın.
Necati Siyahkan

BU AŞAMADA

Şükran Kurdakul

ÇAĞRILI OLARAK SOVYETLER BİRLİĞİ'NE GİDEN ARKADAŞIMIZ ŞÜKRAN KURDAKUL YAZILARINA KISA BİR SÖRE ARA VERECEKTİR. OKUYUCULARIMIZA DUYURURUZ.

yurt ve dünya

BAĞIMSIZLIK DEMOKRASİ SOSYALİZM HÜKÜMLERİ

EKİM SEÇİMLERİ-NEREDEN NEREYE

TÜRKİYE'DE SİYASAL KURUMSALLAŞMA VE DEVLETİN EKONOMİK İŞLEMLERİ

HALKA KARŞI YABANCI VE YERLİ SERMAYE İŞBİRLİĞİ

CHP-"AKGÜNLERE"-DEN BUGÜNE

BURJUVA DEMOKRASİSİ-TUTULMAYAN SÖZLER

- Ekim SEÇİMLERİ—Nereden nereye *Gündüz Mutluay*
- Türkiye'de siyasal kurumsallaşma ve devletin ekonomik işlevleri. *Gençay Saylan*
- Halka karşı yabancı ve yerli sermaye işbirliği *Aylin Başar*
- CHP: "Akgünlere"den bugüne *Ayşe Kızıltan*
- Burjuva demokrasisi: Tutulmayan sözler *E. Kuzmin*
- "Sanat Raporu" üzerine *Adalet Ağaoğlu, Aziz Çalıglar, Yılmaz Onay, Yavuzer Çetinkaya*
- Faşizm kapitalizmin ve sınıfların dışındadır? *Necia Çağlayan*
- "Ekim fırtınası ve sonrası" *Güney Gönenç*
- Birikim'e birkaç not *Ömür Sezgin*

"Bu gerçeklerden hareketle değerli jüriye sunduğum, tiyatro sanatı üzerinde yerleştirilmeye çalışılan gizli sansür uygulamasından vazgeçilene kadar değerlendirme çalışmalarının birinci planda gizli sansürle mücadele çalışmasına dönüştürülmesi ve buna bağlı olarak kararın gerekirse değerlendirme ertelemesiyle birlikte çalışma başında kamuoyuna duyurulması gibi yollarla örgütlerin birleşik mücadelesine katılmaması şeklindeki önerimi, jüri çoğunluğu benimsemiş gibi, ancak son değerlendirmeye raporu başında bu uygulamalardan duyulan üzüntüyü ifade etmekle yetinmenin ötesinde bir alternatifte yaklaşmadı. Bu kadıyla bir yaklaşım da elbette anlamlı olmakla birlikte, mücadele kararlılığı temelinde yapılması gerekenin ve yapılabileceğinin niteliksel olarak gerisinde bulunduğu için, paylaşıma olanağı göremiyorum.

"Bu nedenle jüri çalışmalarından affımı dilerken, demokrasi mücadelesinde, kişi olarak sayın jüri üyeleriyle, örgütler arası ilişkiler olarak sayın Derneğimizin,

le, mümkün olan en ileri düzeyde omuz omuza olma çabamızı karşılıklı ve tam bir içtenlikle sürdüreceğimize inancımı yinelemekten kıvanç duyuyorum."

Öte yandan İşçi Kültür Derneği'nden yapılan açıklamada Dernek Genel Başkanı Onay'ın tutumunun isabetli ve haklı olduğu belirtildi. Açıklamada tüm baskı uygulamalarına karşı İşçi Kültür Derneği'nin Sanat Sevenler Derneği ile birlikte diğer kuruluşlara da çağrılar yapıldı. Bu baskılara karşı örgütlü bir şekilde direnilmesinin gerekliliğinin vurgulandığı üzerinde duruldu.

İşçi Kültür Derneği tarafından yapılan açıklama şöyle: "Burjuvazi tarafından başlatılan ve hızla tırmandırılan kültür sanat alanındaki hak ve özgür fikirler kısıtlama ve baskı altına alma girişimleri Antalya Film Şenliği ile Brecht-Kabare üzerinde somutlaşırken, başka sanat dalları için de benzer tehlikelerin varlığını göstermektedir. "Bu gelişmeler karşısında direnebilmek, demokratik hak ve

özgürlükleri koruyabilmek için tüm kültür ve sanat örgütlerinin ortak hedefler ve eylem programı üzerinde birleşerek mücadele vermeleri gerektiği hususundaki Derneğimizin görüşü diğer örgütlerle birlikte Sanat Sevenler Derneği'ne de iletilmiş idi.

"Aynca, 17.9.1979 günü, tiyatro sanatçıların örgütü olan TİSAN öncülüğünde ve 12 kültür sanat örgütünün katılımıyla İstanbul'da yapılan basın toplantısında, kültür ve sanat alanını kurutmaya yönelik tehlikeli tırmanışa karşı, birleşik eylem programı çerçevesinde demokratik mücadele verileceği kararlılıkla duyurulmuştur.

"Ülke genelinde ve kültür sanat özelinde ortaya çıkan yeni olgular karşısında, Sanat Sevenler Derneği'nin 1979 Tiyatro Değerlendirme Jürisi'nin, hiçbir şey olmamasına değerlendirmeye çalışmalarını başlatmaya kalkışması, artık kamuoyuna mal olmuş örgütlü birleşik mücadele kararlılığına ters düşen bir tavrıdır. Kaldı ki böyle bir durumda yapılacak değerlendirme, değerlendirilecek tiyatro ürünleri ve sanatçıları açısından da yanlıştır.

"Bu konuda, örgütlü mücadele ilkesine aykırı bir tavır içine giren ve bu tutumuyla baskı ve kısıtlamalara seyirci kalarak meşurlaşması için gerekli zemini hazırlayan Jüri üyelerinin konuyu yeniden tartışılmalı ve 12 kültür sanat örgütünün belirlediği ilkelere kapsamında, bu mücadeleye açık ve kesin bir tavırla omuz vermeleri gerekmektedir. "Değerlendirme Jürisi'nin bu yanlış tutumuna katılmak istemeyerek Jüri'den istifa eden Genel Başkanımız Yılmaz Onay'ın tavrı, Derneğimizin görüş ve ilkelere açısından tutarlı ve doğru bir tavrıdır.

"Kültür ve sanat alanının demokratikleştirilmesi mücadelesini yurt çapında verilen bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm mücadelesinden ayrı düşünmeyen Derneğimiz, 12 kültür ve sanat örgütünün saptadığı ilkelere kapsamında da belirtildiği üzere, ilerici, demokrat, sosyalist kültür ve sanat adamları ve kuruluşlarıyla mümkün olan en ileri düzeyde omuz omuza olma çabasını, kaşılıklı ve tam bir içtenlikle sürdürmeye kararlıdır."